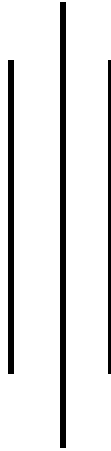

"शिक्षा कृषि उद्योग र पूर्वाधार समृद्ध कटहरीको मूल आधार"

कटहरी गाउँपालिका
गाउँसभाबाट पारित
आर्थिक वर्ष २०८२/०८३
को
वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

कटहरी गाउँपालिका गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
कटहरी, मोरङ
कोशी प्रदेश, नेपाल
२०८२ असार ०५

उपाध्यक्षज्यू, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतज्यू, वडा अध्यक्षज्यूहरू, कार्यपालिका सदस्य तथा वडा सदस्यज्यूहरू, राजनीतिक दलका प्रमुख तथा प्रतिनिधिज्यूहरू, कार्यालयका विषयगत शाखा प्रमुखज्यूहरू, उपस्थित सम्पूर्ण कर्मचारी, पत्रकार, सुरक्षाकर्मीज्यूहरू तथा अन्य सम्पूर्ण उपस्थित महानुभावहरू, सर्वप्रथम यस कटहरी गाउँपालिकाको दोस्रो गाउँसभाको सातौँ अधिवेशनमा म गाउँपालिकाको अध्यक्षको हैसियतले गाउँपालिकाको तर्फबाट तथा मेरो व्यक्तिगत तर्फबाट सम्पूर्ण महानुभावहरूमा हार्दिक स्वागत तथा शुभकामना व्यक्त गर्दछु।

यस अवसरमा म नेपाल राष्ट्रको रक्षा, सङ्घीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको स्थापना एवम् मुलुकको सर्वाङ्गीण विकास, समृद्धि र अग्रगमनको लागि विभिन्न समयमा भएका राजनीतिक क्रान्ति, सशस्त्र सङ्घर्ष एवम् आन्दोलनमा आफ्नो अमूल्य जीवन उत्सर्ग गर्नुहुने ज्ञात-अज्ञात सहिदप्रति हार्दिक श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु। देशमा राजनीतिक परिवर्तनको लागि नेतृत्व प्रदान गर्नुहुने श्रद्धेय नेतागण, कटहरीबासी जनता लगायत सम्पूर्ण नेपालीमा हार्दिक कृतज्ञता व्यक्त गर्दछु।

संघीय गणतन्त्रात्मक नेपालको स्थानीय तह निर्वाचन २०७९ बाट यस स्थानीय सरकारको प्रमुख भई जिम्मेवारी समालेको पनि ३ वर्ष व्यतित भईसकेको छ। यो सुखद अवसरमा मलाई कार्यसम्पादन तथा सञ्चालनमा सहजिकरण गरी जनसहभागितामुलक पद्धतिबाट विकास निर्माण एवम् सेवा प्रवाहलाई निरन्तरता दिई अमूल्य सल्लाह सुझाव दिनु हुने अग्रज राजनीतिज्ञ, समाजसेवी, बुद्धिजिवी, उद्योगी व्यवसायी, गाउँबासी, विकास प्रेमी आम नागरिक, सहकर्मी, निर्वाचित पदाधिकारी ज्यूहरू, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतज्यू लगायत सम्पूर्ण कर्मचारीहरूलाई हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु,

कटहरीबासीहरूको आवश्यकता र चाहानाहरूलाई मुल ध्येयमा राखी आर्थिक, सामाजिक, मानवीय संशाधन, वातावरण लगायत विकासका संवाहकमा जोड दिदै समस्त कटहरीबासीहरूको समृद्धिको चाहाना र हामीले निर्वाचनका क्रममा हाम्रा मतदाताहरू प्रति अभिव्यक्त गरेका प्रतिवद्धता पुरा गर्न यस आर्थिक वर्षमा सम्पन्न हुन बाँकी रहेका योजना तथा कार्यक्रमहरूलाई आगामी आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को नीति तथा कार्यक्रम मार्फत निरन्तरता दिई हाम्रो प्रतिवद्धता पुरा गर्ने प्रयासहरू भई रहेको छ, यस गाउँपालिकालाई उत्कृष्ट र नमुना गाउँपालिकाको रूपमा विकास गर्ने, भुमिहिन सुकुम्बासीहरूको भुमि समस्या समाधान आयोगसँगै समन्वय र सहकार्य गरी बैज्ञानिक व्यवस्थापन गर्ने, नदिकटान नियन्त्रण, स्वच्छ सफा र सुन्दर गाउँपालिकाको पहिचान कायम राख्न र योजनाबद्ध शहरिकरण तथा बस्ती विकासलाई यस नीति तथा कार्यक्रमले प्रमुख प्राथमिकताको रूपमा लिईएको छ। गाउँपालिका भित्रका सबै वडाहरूमा वडा भेलाको आयोजना गरी राय सल्लाह सुझावका आधारमा वडाहरूको सन्तुलित विकासलाई मध्यनजर राखी योजनाहरू छनौट भई आए अनुसार सिमित श्रोत र साधनको बावजुद आवश्यकता र प्राथमिकताका आधारमा बजेट विनियोजन गरिनेछ। गाउँपालिकाको विद्यमान आर्थिक, सामाजिक, साँस्कृतिक, ऐतिहासिक, धार्मिक तथा पर्यटकीय अवस्थालाई अग्र स्थानमा राखी यसको विकास विस्तार गर्नको लागि स्थानीय स्रोत साधनको अधिकतम उपयोग गर्दै स्थानीय

रोजगारीको अवसरहरू सृजना गरी गरिवि बेरोजगारी घटाउने र आम जनताको जिवनस्तरमा सुधार ल्याउनु पर्ने छ सोको लागि आवश्यक स्रोत साधनको उपलब्धता यसको पहिलो शर्त रहेकाले श्रोत साधनको उचित व्यवस्थापनमा सबैको सहयोगको अपेक्षा गरेको छ ।

नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा नेपालको संविधानको अनुसूची ८ मा रहेको व्यवस्था , स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ , नेपाल सरकारबाट प्राप्त स्थानीय तहको योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन , संघीय तथा प्रदेश सरकारबाट प्राप्त निर्देशन ,राज्यका निर्देशक सिद्धान्त नीतीहरू , दिगो विकासले लिएका लक्ष्य , पञ्चवर्षिय योजना कटहरी गाउँपालिकाको आवधिक योजना मध्यकालिन खर्च योजना , सभाका निर्णयहरू , बुद्धिजीवीहरू समाजसेवीहरू, उद्योगी व्यवसायी, राजनीतिक दलका प्रमुख तथा प्रतिनिधिहरूको सल्लाह सुझाव आदि समेतलाई आधार मानी यो नीति तथा कार्यक्रम तयार गरिएको छ ।

गाउँपालिकाको आर्थिक विकासका निमित्त कृषि उत्पादनमा बृद्धि गर्नुपर्ने , पशुजन्य व्यवसाय,लघु उद्योगको विकास विस्तार, स्थानीय सीप श्रोत साधनबाट संचालित परम्परागत व्यवसायको संरक्षण र विविधिकरण , सहकारी संस्थाको नियमन र उचित व्यवस्थापन, योजनाबद्ध विकासका लागि आवश्यक पूर्वधारको तयारी तथा आम समुदायको साथ सहयोग सीप क्षमतालाई परिचालन गर्न सकेमा परिवर्तनमुखी एवं परिणामुखी विकास सम्भव हुने हुँदा सबैको सकारात्मक र रचनात्मक सहयोग अपेक्षा गरेको छ । सेवा प्रवाहलाई थप प्रभावकारी बनाई सुशासनको अनुभूति जनमानसमा ल्याउन आम कर्मचारीहरूको मनोबललाई उच्च राखी अझ प्रभावकारी सेवा प्रवाह उत्प्रेरित हुन अपिल समेत गर्दछु । साथै सामुदायिक विद्यालयमा गुणस्तरीय शिक्षा प्रदान गर्न शिक्षक , विद्यालय व्यवस्थापन समितिका पदाधिकारी , अभिभावक , स्थानीय सामाजिक संघ संस्था परिवर्तन र रूपान्तरणका लागि अनुरोध गर्दै यस गाउँपालिकाको समग्र विकास निर्माणको काममा अगाडी बढ्न सबैमा हार्दिक अपिल गर्दछु ।

हाम्रा विद्यमान अवसर तथा चुनौतीहरू-

विद्यमान अवसरहरू

- स्थानीय तहका एकल तथा साझा अधिकार सहित अधिकार सम्पन्न स्थानीय तह स्थापना भई गाउँपालिकाले स्थानीय सरकारको रूपमा कार्यकारिणी ,व्यवस्थापकीय र केही न्यायिक अधिकारको प्रयोग गर्ने ।
- आफ्ना अधिकार क्षेत्र भित्रका विषयमा नीति तथा कानून तर्जुमा र सोको कार्यन्वयन गर्ने ।
- भौगोलिक सहजता तथा पूर्वाधारको उपलब्धताले औद्योगिक विकास विस्तार मार्फत रोजगारी र स्थानीय श्रोत साधन र सीपको उपयोग गर्न पाउनु ।
- संघीयतथा प्रदेश सरकारसँग सहयोग र समन्वय कायम हुनु ।

- गाउँपालिको आफ्नै आवधिक योजना, मध्यकालीन खर्च संरचना अनुसारको बजेट तथा कार्यक्रम तयार हुनु ।

विद्यमान चुनौतीहरू

- संघ प्रदेश र स्थानीय तहका अधिकारका साझा सूची भित्रका विषय कार्यन्वयनको लागि कानूनहरू समयमै नबन्नु ।
- शिक्षालाई सीपसँग र सीपलाई रोजगारीसँग आबद्ध गर्नु ।
- युवा जनशक्तिलाई कृषि व्यवसायप्रति आकर्षित गरि कृषि उत्पादनलाई बजारसँग सुनिश्चित सम्बन्ध स्थापित गर्नु ।
- निर्माण भएका पूर्वार्धाको मर्मत संभार र दिगो संचालन पद्धतिको विकास गर्नु ।
- भुमिहिन सुकुमबासिहरूको उचित व्यवस्था गर्नु ।
- नदिकटान, बाढि, जुडी पैनिको उचित व्यवस्था गर्न
- बैदेशिक रोजगारबाट फर्केका सीपयुक्त युवा, सीप र पूँजीलाई उद्यम विकासमा उपयोग गर्नु ।

सभाका सदस्यहरू,

अब म चालु आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को हाल सम्मका प्रमुख उपलब्धिहरूको संक्षिप्त विवरण प्रस्तुत गर्न चाहान्छु ।

शिक्षा

१. शिक्षालाई सर्वसुलभ र गुणस्तरीय बनाउन विद्यार्थीहरूलाई कपी , पेन्सिल र अग्रेजी माध्यमका पाठ्यसामाग्रीहरू तथा गृहकार्य डायरी उपलब्ध गराइएको साथै विद्यालयहरूमा खेल सामाग्री र शैक्षिक सामाग्रीहरूको पर्याप्तता बढाइएको र विद्यालयहरूमा पूर्वाधार विकासलाई निरन्तरता दिइएको ।
२. सबै बालविकास कक्षाहरूमा LCD TV व्यवस्था गरी प्रविधिमैत्री शिक्षणको प्रबन्ध गरिएको तथा शिक्षकहरूको मनोबलमा वृद्धि गर्न र शिक्षण कार्यमा जिम्मेवार र उत्तरदायी बनाउन पाठनोट युक्त डायरी र व्याग वितरण गरि पठनपाठनको व्यवस्था गरिएको ।
३. आधारभूत तह (नि.मा.वि.) मा शिक्षक दरबन्दी अभाव भएका र हुँदै नभएका विद्यालयहरूमा गणित , विज्ञान, अग्रेजी जस्ता आवश्यकतामा आधारित विषयहरूमा स्वयंसेवक शिक्षकको व्यवस्था गरिएको ।
४. संघीय सरकारको नीतिलाई साकार पार्न निःशुल्क पाठ्यपुस्तकहरूको आपूर्ति नियमित गरिएको तथा विद्यालय उमेरका सबै बालबालिकाहरूको लागि सहज गुणस्तरीय शिक्षा उपलब्ध गराइएको ।
५. विद्यालयहरूको शैक्षिक गुणस्तर सुधार गर्न, पठन पाठनलाई नियमित गर्न र शिक्षक, विद्यालय कर्मचारी र बालविकासका स.का.हरूलाई पठनपाठन प्रति जवाफदेही र जिम्मेवार बनाउन वडा समितिको समेत संलग्नतामा विद्यालयहरूमा निरन्तर सघन अनुगमन गरिएको ।

६. अतिरिक्त क्रियाकलापको माध्यमबाट बालबालिकाहरुको सर्वाङ्गीण विकासमा जोड दिनका लागि विद्यालयहरुमा प्रतिभा खोजी कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको ।
७. दिवा खाजाका लागि विद्यार्थीहरुलाई टिफिन वट्टाको व्यवस्था गरिएको साथै शिक्षा र स्वास्थ्य बिच समन्वय गरी विद्यालयहरुमा विद्यार्थीहरुको नियमित स्वास्थ्य जाँचको प्रबन्ध गरिएको ।
८. विद्यार्थीहरुलाई कामको संसार चिनाउने कार्यक्रम अन्तर्गत तिनवटा मा.वि मा वृत्ति ल्याव स्थापना गरिएको ।
९. सामुदायिक विद्यालयका छात्राहरुलाई निःशुल्क स्यानिटरी प्याड वितरण गरिएको ।
१०. स्थानीय पाठ्यक्रमको निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिई विद्यालय भौतिक पूर्वाधारको मर्मत सुधारलाई समेत प्राथमिकतामा राखिएको ।
११. गाउँपालिका भित्रका उत्कृष्ट सामुदायिक विद्यालय र स्तरमापन परिक्षामा उत्कृष्ट सिकाई उपलब्धि हासिल गर्ने शिक्षकहरुलाई प्रोत्साहन/ पुरस्कारको व्यवस्था गरिएको ।
१२. आधारभुत तह कक्षा १-५ को स्थानिय पाठ्यक्रम निर्माण कार्य सम्पन्न भएको ।
१३. सामुदायिक विद्यालयहरुको शिक्षकको दरबन्दी मिलान यस शैक्षिक सत्रमा पनि गरिएको ।
१४. कटहरी वासीभित्रका ४० जना युवायुवतीहरुलाई १० महिने कम्प्युटर हार्डवेयर एण्ड नेटवर्क टेक्निसियन तालिम दिइएको साथै २० जना युवायुवतीलाई कुक र २० जना युवायुवतीहरुलाई ईलेक्ट्रिसियन १० महिने लेभल २ को तालिम संचालन गरिएको ।

स्वास्थ्य

१५. स्वास्थ्य केन्द्रहरुलाई प्रविधिमैत्री बनाइएको ।
१६. निःशुल्क औषधीहरुको आपूर्ति नियमित रुपमा गरिएको साथै स्वास्थ्यकर्मीहरुको क्षमता अभिवृद्धि गरी प्रभावकारी परिचालनको माध्यमबाट आम जनतामा गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवाको पहुँच सुनिश्चित गरिएको ।
१७. गर्भवतीसँग गाउँपालिका कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिई सुत्केरी हुँदा बर्थिङ सेन्टरसम्म आवत जावतका लागि निःशुल्क एम्बुलेन्सको प्रबन्धलाई निरन्तरता दिइएको ।
१८. बालबालिकाहरुको वृद्धि अनुगमनको कार्यलाई प्रभावकारी बनाइएको साथै बाल पोषण भत्ताको व्यवस्थालाई निरन्तरता दिइएको ।
१९. आधारभूत स्वास्थ्य सेवामा गरिब तथा विपन्न जनताको पहुँच सुनिश्चित गर्न दलित , विपन्न र गरिब घर परिवारलाई स्वास्थ्य बिमा कार्यक्रममा आवद्ध हुन प्रोत्साहन गरि गरिब तथा विपन्न परिवारलाई स्वास्थ्य बिमाका लागि अनुदान उपलब्ध गराउने कार्यलाई निरन्तरता दिइएको ।

२०. वडा नं. ६ स्थित सर्पदंश उपचार केन्द्र भवनको पूर्वाधार संरचनालाई सुधार गर्दै पूर्ण रुपमा प्राविधिक व्यवस्थापन गरी नेपाली सेनासँगको समन्वय र सहकार्यमा १५ शैयाको सर्पदंश उपचार सेवा सुचारु गरिएको ।
२१. महिलाहरुको पाठेघरको मुखको क्यान्सर जाँचका लागि थर्मोकोगेलेटर मेसिन खरिद गरि नेपाल परिवार नियोजन सघँ मोरङ शाखालाई हस्तान्तरण गरिएको ।
२२. कटहरी गाउँपालिका अन्तर्गत रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरु बाट कुल ३१००० र महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयम् सेविकाबाट २१,०७३ जनाले सेवा पाएको । .
२३. कटहरी गाउँपालिकालाई पूर्ण खोप गाउँपालिका घोषणा गर्न कुल ५६१ जनालाई अन्तिम खोप दादुरा रुबेलाखोपको दोश्रो मात्रा को खोप दिईएको ।
२४. HPV(Human PapillomaVirus)क्यान्सर बिरुद्को खोप को पहिला(जीवनमा एक मात्रा मात्र दिनु पर्ने खोप)मात्रा ५५३ जना १० देखि १९ वर्ष को किशोरीहरुलाई दिएर नियमित खोपमा समावेश गरिएको ।
२५. विद्यालय स्वास्थ्य सेवा कार्यक्रम अन्तर्गत ६१३१ जना विद्यालयका बालबालिकाहरुलाई जुकाको औषधि खुवाएको र किशोरी कार्यक्रममा १३ हप्ता को आइरन चक्री १४५० जना र २६ हप्ता सम्मको जम्मा ८६९ जनालाई खुवाईएको ।
२६. महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयम् सेविकाहरुले ६ महिना देखि ५ वर्ष सम्मका बालबालिकाको पाखुराको नाप लिदा २४०१ सुपोषित (हरियो) ,३८ (पहेलो) मध्यम कुपोषण र ५ जना (रातो) कडा कुपोषण पत्ता लगाई उपचारको लागि सिफारिस गरिएको ।
२७. कटहरी गाउँपालिकामा रहेको २ वटा प्रशुती सेवा केन्द्र बाट कुल ४६ जना को सामान्य प्र सुती गराएको मा ४४ वटा दक्ष प्र सुतिकर्मी(SBA Skilled Birth Attendant)तालिम प्राप्त स्वास्थ्यकर्मी बाट गराएको ।
२८. गाउँपालिकाको कुल ६१४ जनालाई ANC (Antenatal-care) (गर्भवती परिक्षण) र ४१४ जनालाई प्रोटोकल PNC postnatal-care (उत्तर प्रशुती परिक्षण) गरिएको ।
२९. पाठेघरको मुखको क्यान्सर सम्बन्धि VIA गर्दा कुल ९९२ को परिक्षण गर्दा ६२ जनाको positive देखिई उपचारका लागि विभिन्न अस्पतालमा सिफारिस गरी उपचार गराईएको ।
३०. Uterine Prolapse (पाठेघर खस्ने) को ११६ जना परिक्षण गर्दा stage 1 र stage 2 मा कुल ३२ जना र stage 3 मा १६ जना रहेको मा ring pessary बाट कुल ५९ जनाले सेवा उपचार पाएको गरिएको ।
३१. क्षयरोगका कुल ४५ जनालाई नियमित DOTS (Directly Observed Short Course) विधिद्वारा उपचार गरि स्वस्थ बनाइएको ।

३२. कटहरीबासीका लागि निःशुल्क रक्तदान कार्यक्रम अन्तर्गत नेपाल रेडक्रस सोसाईटी मोरंग शाखाबाट कुल ५१० जनालाई निःशुल्क रक्तसंचार सेवा उपलब्ध गराएको ।
३३. कटहरी गाउँपालिकामा रहेको गरिब, बिपन्न, असहाय बर्गलाई सहुलियत दरमा सहयोग गरि स्वास्थ्य बीमा कार्यक्रम अन्तर्गत पालिकाले रु.२५००/- सहयोग गरि कुल ९१२ घर परिवारको बिमा सुरु तथा नबिकरण गरिएको ।
३४. नेपाल सरकारले प्रदान गर्दै आएको ८ वटा कडा किसिमको रोगको लागि कुल ६५ जनालाई विभिन्न अस्पतालमा बिपन्न सिफारिस गरिएको ।
३५. सुत्केरीसंग गाउँपालिका कार्यक्रम अन्तर्गत कुल १९० जना गर्भवती सुत्केरी महिलालाई पोषण भत्ता उपलब्ध गरिएको ।
३६. Rural Ultrasound (RUSG) अन्तर्गत कुल ६०० जनालाई सेवा दिईएको छ ।
३७. कोरोनाबिरुद्को खोप को लागि विदेश जानेहरुलाई र mission मा जाने राष्ट्रसेवक हरुलाई QR कोड ५० जनालाई उपलब्ध गराईएको ।
३८. पालिकामा रहेका २ वटा ल्यावहरुबाट सेवा प्रवाह गर्दैआएको ।

कृषि

३९. बालीनाली सिंचाईको व्यवस्था गर्न २५ प्रतिशत लागत साझेदारीमा स्यालो ट्युबेल तथा मोटर जडान कार्यक्रम अन्तर्गत ७९ जना कृषकहरुलाई स्यालो ट्युबेल तथा मोटर जडान वितरण गरिएको ।
४०. कटहरी गाउँपालिकाको वडा नं.५ स्थित २०५२ सालमा स्थापित डिजेल ईन्जिनवाट संचालन हुने डिप वोरिङ्ग २,४ वर्ष चली संचालनमा नआएकोमा कृषि यान्त्रिकिकरण कार्यालय जनकपुरको सहयोग र समन्वयमा पुनः विद्युतवाट संचालन हुने गरि चालु अवस्थामा ल्याईएको ।
४१. बाली बिरुवामा लाग्ने रोग किरा नियन्त्रणका लागि बाली उपचार शिविर कार्यक्रम सञ्चालनमा ३५ जना कृषकहरुलाई अभिमुखिकरण कार्यक्रम संचालन गरिएको ।
४२. माटो परीक्षण कार्यको सुरुवातका लागी गाउँपालिकाको कृषि बजारमा माटो परीक्षण ल्याब स्थापनाका लागि ल्याब सामग्री खरिद गरिएको ।
४३. गहुँ, धान र मकैको उत्पादकत्व बढाउन कृषकलाई ५० प्रतिशत गहुँ, धान र मकैको बिउमा अनुदानमा २०० जना कृषकहरुलाई गहुँको विउ वितरण, १८० जना कृषकलाई हाईब्रेड मकैको विउ वितरण, २५० जना कृषकहरुलाई उन्नत धानको विउ वितरण गरिएको साथै कृषि व्यवसाय सञ्चालनका लागि गाउँपालिका क्षेत्रभित्र सञ्चालनमा रहेका कृषि फर्महरुको दर्ता तथा नवीकरण सम्बन्धी कार्यविधि निर्माण गरिएको ।

४४. कटहरी वडा नं. ५ मा रहेको आर्युर्वेदिक औषधी उत्पादन गर्ने उद्योगसँगको समन्वय र सहकार्यमा उक्त उद्योगलाई आवश्यक पर्ने कच्चा पदार्थ स्थानीय रूपमा नै उत्पादन गर्न गाउँपालिकाका किसानहरूलाई तुलसी खेती गर्न प्रोत्साहन गरिएको र सो को लागि किसानहरूलाई दिदै आएको अनुदानलाई निरन्तरता दिइएको ।
४५. व्यवसायिक कृषि उत्पादन तथा प्रवर्द्धन गर्नका लागि ५० प्रतिशत अनुदानमा ७ जना कृषकहरूलाई मल्लिचङ्ग प्लास्टिक, ३०० जना कृषकहरूलाई फलफुलको विरुवा वितरण, ७७ जना कृषकहरूलाई डेलिभरी पाईप वितरण र २०० जना कृषकहरूलाई शत प्रतिशत अनुदानमा कागतीको विरुवा वितरण गरिएको । साथै ३५ जना कृषकहरूलाई धानको विउ उत्पादन र प्रवर्द्धन कार्यका लागि अभिमुखिकरण कार्यक्रम समेत संचालन गरिएको ।

पशु

४६. नश्लसुधार कार्यक्रम अन्तर्गत पशुपालक किसानहरूलाई उपलब्ध गराइरहेको निःशुल्क कृत्रिम गर्भाधान कार्यक्रममा २३७५ पशुहरूमा कृत्रिम गर्भाधारण गरि नश्लसुधार लाई निरन्तरता दिइनुका साथै दुधको उत्पादन र उत्पादकत्व बढाई दुध तथा दुग्धजन्य पदार्थमा गाउँपालिकालाई आत्मनिर्भर बनाई बजारीकरणमा जोड दिइएको ।
४७. पशु आहारा विकास कार्यक्रम अन्तर्गत हिउदे जै घाँस वितरण कार्यमा १६८ जना पशुपालक किसानलाई वितरण गरि पशुपालन कार्यलाई प्रभावकारी बनाउने व्यवस्था मिलाइएको ।
४८. खोरेत ८००० गाई भैसिमा , स्वाइन फिवर ८००० वंगुरमा , पि.पि.आर.२०००० र एच एस वि क्यु ४५० गाईभैसिमा, रेविज ७५२ कुकुर गाईवाखामा रोग विरुद्धको खोप दिइनुका साथै हाल पशु चौपायमा महामारीको रूपमा फैलिइरहेको लम्की स्किन रोगको नियन्त्रणका लागि ५००० गाईलाई खोप लगाई सचेतना अभियानका साथै यसको प्रभावकारी रूपमा नियन्त्रण गर्न आवश्यक प्रवन्ध मिलाइको ।
४९. मत्स्य पालन गर्ने किसानहरूको मत्स्य उत्पादनमा वृद्धि ल्याउन साथै गरिविनिवारणमा मदत पुर्याउन र माछाको आयात प्रतिस्थापन गरी निर्यात प्रवर्द्धन गर्ने उद्देश्यले माछाको भुरा शत प्रतिशत अनुदानमा दुई लाख सात हजार गोटा माछाका भुरा वितरण गर्ने प्रकृत्यामा भएको साथै माछा मार्ने मलाहा समुदायलाई महाजाल ३०० मिटरको २ थान र व्यवसायिक फार्मलाई ३०० मिटरको १ थान महाजाल वितरण गरिएको साथै शत प्रतिशत अनुदानमा २२१४ केजि बराबरको चुना खरिद गरि व्यवसायिक माछापालक पोखरी भएका ३० जना किसानहरूलाई वितरण गरिएको ।
५०. जुनोटीक रोग समन्धि पशुपालन व्यवसायलाई निवारहमुखी बाट व्यवसायिकरण गरिदै लगिरहेको अवस्थामा आईपर्ने जटिल जुनोटिक रोग विरुद्ध पशुधन बचाउन जुनोटिक रोग बारे अभिमुखिकरण गोष्ठी मा ३४ जना किसानहरूलाई सहभागी गराई कार्यक्रम संचालन गरिएको ।

५१. पशु स्वास्थ्य उपचार कार्यक्रम अन्तर्गत विरामी पशु उपचार, गोबर परिक्षण, दुध तथा रगत परिक्षण, स्कून स्क्रायापिन गरिदै आएको साथै हालसम्म २२२५ किसानहरुको पशु संख्या १२६८३ लाई पशु उपचार र प्रयोगशालामा सेवा पुर्याएको । साथै पशु स्वास्थ्य शिविर अन्तर्गत ५२४ सहभागी कृषकहरुलाई पशु उपचार सेवा र प्राविधिक सेवा पुर्यादै आएको ।
५२. व्यवसायिक वाखापालन तालिम अन्तर्गत गाउँपालिकाको कार्यक्षेत्र भित्रका पशुपंक्षी पालन व्यवसायीहरुको अनुभव , सुझाव तथा सरसल्लाहको आधारमा आवश्यकतामा आधारित कार्यक्रम संचालनमा ३४ जना कृषकहरुलाई वाखापालन समन्धि तालिम दिइएको ।

उद्योग, सहकारी, लघु उद्यम तथा रोजगार

५३. प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम अन्तर्गत सुचिकृत बेरोजगारहरुलाई न्यूनतम १०० दिनको रोजगारीको प्रबन्ध मिलाइएको । जसमा २० जना सुचिकृत बेरोजगारहरुलाई प्लम्बिङ्ग र २० जना लाई ५० दिनको ईलेक्ट्रोसियन तालिम संतालन गरिएको तथा २५ जना युवायुवतीहरुलाई २१ दिने हलुका सवारी चालक तालिम दिई प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमलाई अझ प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गरिएको ।
५४. कटहरी गाउँपालिकाका ७ जना महिलाहरुलाई एडभान्स सिलाई कटाई र ७ जना महिलाहरुलाई एडभान्स व्युटीपार्लर प्रविधि सहित तालिम संचालन गरिएको ।
५५. सहकारी संस्थाहरुको क्षमता विकास गर्नका लागि सञ्चालक तथा व्यवस्थापकहरुलाई लेखा व्यवस्थापन सम्बन्धी ३ दिने २० जनालाई तालिम प्रदान गरिएको ।
५६. कटहरी गाउँपालिकाका शिक्षित युवा युवतीहरुकालाई सरकारी सेवा (लोक सेवा-५३ , शिक्षक सेवा-३०, नेपाल प्रहरी , सशस्त्र प्रहरी र नेपाली सेना-३४) जनालाई प्रवेश गर्न आवश्यक न्यूनतम दक्षता अभिवृद्धिका लागि तयारी कक्षा सञ्चालन गरिएको ।
५७. लघु उद्यम कार्यक्रम अन्तर्गत १२ जना महिलाहरुलाई ४० दिने आधारभुत सिलाई कटाई तालिम प्रविधि सहित साथै १४ जनालाई सिलाई कटाई मेसिन मर्मत तालिम प्रविधि हस्तान्तरण सहित संचालन गरिएको तथा महिला, आदिवासी जनजाति, मुस्लिम, दलित, पिछडावर्ग, अपाङ्ग लगायतका लक्षित वर्गहरुको क्षमता विकासका लागि १२१ जनालाई सीपमूलक तालिम प्रदान गरिएको ।

पुर्वाधार

५८. ४०० मिटर सिधियाखोला कटान नियन्त्रण गर्ने कार्य संघीय सरकारको साझेदारीमा सञ्चालन गरिएको ।

५९. कटहरी गाउँपालिका वडा नं. ६ मा सामुदायिक सर्पदंश प्राथमिक उपचार केन्द्रको भौतिक पूर्वाधार निर्माण गरि २४ सै घन्टा सेवा संचालन गर्न स्वास्थ्यकर्मिहरूको लागि तला थप गरी आवासको समेत व्यवस्था गरिएको ।
६०. न्यायिक समितिको कामकाजलाई सहज तथा प्रभावकारी बनाउनको लागि छुट्टै न्यायिक इजलास निर्माण गरिएको ।
६१. गाउँपालिकाको विभिन्न सडकहरूमध्ये यस आ. व. मा २१०० मिटर कालोपत्रे , ४६०० मिटर सडक ग्राभेल, ढलान ११२५ मिटर सडक निर्माण गरिएको ।
६२. हुलाकी सडक,रेलमार्ग लगायतका कार्यका लागि आवश्यक कामकाज समयमा सम्पन्न गर्नका लागि संघिय सरकार लगायत समन्धित निकायमा समन्वय गरिएको ।
६३. शहिद प्रण्ठान,कुशुहा भवन,बाबा वनसखण्डी भवन लगायतका पुल तथा कल्भर्टहरू निर्माण भइरहेको ।
६४. वडा नं ५ को कार्यालय भवन निर्माण सम्पन्न गरी सेवा प्रवाह दिन थालिएको ।
६५. कटहरी ४ को आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्रको भवन निर्माण सम्पन्न गरी आफ्नै भवनबाट सेवा प्रवाह संचालन गरिएको ।
६६. फलफुल तथा कृषि थोक बजारमा १५ मे.टन को कोल्ड स्टोर संचालन गरिएको ।
६७. फलफुल तथा कृषि थोक बजारमा नेपाल तथा छिमेकी मुलुक भारतबाट समेत कृषक व्यवसायिहरूको उपस्थिती मा यान्त्रिकरण,कृषिजन्य उत्पादनको प्रदर्शनका लागि कृषि एक्स्पो(मेला) सम्पन्न गरिएको ।

वन वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन

६८. विपद्को जोखिम आकलन गर्न विपद जोखिम क्षेत्रको नक्साङ्कन , स्थानान्तरण र विपदको पूर्व तयारी गर्ने कामलाई विशेष प्राथमिकता दिनुका साथै गाउँपालिकामा आपतकालिन उद्धार तथा राहत कोष तथा सामग्रीको व्यवस्था गरिएको ।
६९. उद्योगहरूबाट बिकार रुपमा निस्कने फोहोर पानी तथा फोहोरजन्य कच्चा पदार्थहरूको अव्यवस्थित व्यवस्थापनका कारणबाट हुने खोलानाला प्रदुषणलाई न्यूनीकरण गर्न प्रभावकारी अनुगमन गरिएको ।

संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन

७०. करदाताहरूलाई समयमै कर तथा शुल्क बुझाउन प्रोत्साहन गर्ने नीति अवलम्बन गरिएको ।
७१. करका प्रशासनिक प्रक्रियाहरू सरल बनाइएको साथै कर प्रशासनमा आधुनिक सूचना प्रविधिको पूर्ण उपयोग गरी स्वचालित प्रणालीमा आवद्ध गरि राजश्व संकलन गरिने कार्य विधुतीय सफ्टवेयरको प्रयोग मार्फत गरिएको ।

७२. बजार अनुगमनलाई प्रभावकारी बनाउन , कालोबजारी नियन्त्रण गर्न र बजारमा देखिने अस्वस्थ्य प्रतिस्पर्धालाई नियमन गर्न नियमित बजार अनुगमनको व्यवस्था मिलाइएको ।
७३. आन्तरिक राजश्व वृद्धि गर्नका लागि व्यवसाय दर्ता नगरेका साथै दर्ता गरेर बुझाउन बाँकी रहेका उद्योगी, व्यवसायीहरूलाई पत्राचार गरि वक्यौता असुली गरिएको ।

न्यायिक समिति

७४. न्यायिक कार्य अन्तर्गत १०७ वटा उजुरी दर्ता भएकोमा ९४ वटा फछोँट गरि चालु फछोँट प्रक्रियामा १३ वटा रहेको ।
७५. मेलमिलापकर्ताहरूलाई न्यायिक निरूपण सम्बन्धि तालिम संचालन प्रकृत्यामा रहेको ।

अब म आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को यस सम्मानित सभासमक्षनीति तथा कार्यक्रम पेशगर्न चाहान्छु ।

कृषि

१. प्रभावकारी कृषि उत्पादन स्थापित गर्दै सम्भावित रोग , किरा नियन्त्रण र माटोको गुणास्तर विकास गर्न कृषि प्रयोग शालाको प्रभावकारी संचालन तथा व्यवस्थापन गरिनेछ ।
२. स्थानीय अर्थतन्त्रमा उल्लेखनिय योगदान दिन सक्ने धान , मकै, तोरी लगायतका कृषि उपजको उत्पादनमा बृद्धि गर्नका लागि प्रविधिको अधिकतम प्रयोग, माटोको गुणस्तर कायम, मलखादको व्यवस्था, सिचाई तथा उन्नत विउँविजनको प्रयोगलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।
३. व्यवसायिक कृषि पकेट क्षेत्र लगायत कृषि क्षेत्रमा बाह्र महिना सिचाई सुविधा, कृषि सडक, कृषि बजारको व्यवस्था लगायतका पूर्वाधारको निर्माण गरि कृषकहरूलाई व्यवसायिक कृषि उत्पादनमा जोड दिइनेछ ।
४. व्यवसायिक बाख्रापालन , बंगुर पालन , माछा पालन र कुखुरा पालन कार्यक्रमको विस्तार गरी गाउँपालिकालाई मासुजन्य पदार्थमा आत्मनिर्भर बनाउँदै गाउँपालिकाबाट मासुजन्य पदार्थको निर्यातमा जोड दिइएको ।
५. स्थानिय रैथाने वालिहरूको संरक्षण तथा प्रवर्द्धन सम्बन्धि कार्यक्रमहरू संचालनलाई निरन्तरता दिदै कृषि व्यवसायिकतालाई प्रोत्साहन तथा प्रवर्द्धन गरिनेछ ।
६. आर्गनिक खेति प्रणालिको विकास विस्तार गर्नको लागि प्राङ्गारिक मल बनाउने तालिमको व्यवस्था गरिनेछ ।

७. स्यालो ट्युबेल तथा मोटर जडान कार्यलाई उच्च प्राथमिकताका साथ संचालन तथा बडा नं.१ र ५ मा डिप बोरीङ्ग प्रभावकारी संचालन तथा व्यवस्थापन गरिनेछ ।
८. स्थानीय कच्चा पदार्थको प्रयोग गरि संचालित उद्योगहरूलाई प्रोत्साहन गर्दै कृषकहरूको आर्थिक अवस्था सुधार गर्न बेमौसमी खेति तथा नगदे बालि तर्फ प्रोत्साहित गरिनेछ ।
९. कृषकहरूलाई आवश्यक प्राविधिक सहयोग , नवित्तम ज्ञान सीप , कृषि औजार उपकरण लगायत कृषि विउविजन सामाग्रीहरू नियमित रूपमा उपलब्ध गराउने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
१०. व्यवसायिक कृषि फर्म , आर्गेनिक खेति , स्थानीय कृषिमा आधारित उद्योग संचालन गर्ने कृषकलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
११. कटहरी गाउँपालिका बडा नं.१ मा रहेको कृषि बजार कोल्डस्टोर तथा अन्य संरचनाको उचित संरक्षण व्यवस्थापन र प्रयोगको व्यवस्था मिलाईने छ ।
१२. आकस्मिक वाली संरक्षण अन्तर्गत उत्पादनकत्व बढाउनका लागि वालीलाई आवश्यक पर्ने पोषण तत्व साथै विषादीको प्रवन्ध गरिनेछ ।
१३. सघन सहरी बस्तीमा कौशी खेतीलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।

पशुपंक्षी

१४. पशुपालन कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन घाँसको विउँ , आवश्यक प्राविधिक सहयोग , बजारको उचित व्यवस्था,औषधि उपचार लगायतको सहज व्यवस्था मिलाईनेछ ।
१५. स्वाइन फिवर, पि.पि.आर रोग विरुद्धको खोप, कृतिम गर्भाधान कार्यक्रम लगायतका कार्यलाई निरन्तरता दिई पशुपंक्षी सम्बन्धि रोग तथा महामारिको विरुद्ध सचेतना लगायतका कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
१६. छाडापशुपंक्षी व्यवस्थापनको लागि कान्जि हाउसको व्यवस्था गरिनेछ ।
१७. आर्थिक रूपमा विपन्न कृषकहरूलाई ५० प्रतिशत अनुदानमा बाख्राको पाठी खरिद गरि वितरण गरिनेछ ।
१८. पूर्वाधारको विकास , प्राविधिक सेवाको विस्तार , किसानहरूको व्यवसायिक दक्षतामा वृद्धि जस्ता कार्यक्रमलाई निरन्तरता प्रदान गरिनेछ ।
१९. नश्ल सुधार कार्यक्रम मार्फत मासुजन्य तथा दुग्धजन्य उत्पादनमा वृद्धि गर्ने नीति लिईनेछ ।

सहकारी

२०. सहकारीका पदाधिकारी र कर्मचारीहरूको सीप क्षमतामा अभिवृद्धिमा जोड दिदै सहकारीको मुल्य मान्यता तथा सिद्धान्तलाई अनुशरण गर्न गराउन सबै सहकारी संघ संस्थाहरूलाई अभिप्रेरित गरिनेछ ।

२१. सहकारी संस्थाहरूको संस्थागत अनुशासन प्रवर्द्धन गर्दै निच्छेपकर्ताहरूको हित संरक्षणका लागि अनुगमनलाई प्रभावकारी बनाईने छ ।
२२. गाउँपालिकामा स्थापना हुने कृषि समुह ,निजी फर्म,कृषि सहकारी लगायतका सहकारीहरूको दर्ता तथा कार्यक्षेत्र अनुमती जस्ता विषयलाई व्यवस्थित ढंगले अघि बढाइनेछ ।

उद्योग, वाणिज्य तथा रोजगार

२३. लघु तथा घरेलु उद्यमीहरूलाई सम्भव भए सम्म समुहमा आवद्ध गरी उद्यमशिलता तथा सीप विकास तालिम उपयुक्त प्रविधिको छनौट उत्पादन व्यवस्थापन पूँजीमा पहुँच र बजार व्यवस्थापनमा समेत सहयोग पुर्याउने व्यवस्था मिलाईने छ ।
२४. लघु उद्यमी घरेलु तथा साना उद्योगीहरूलाई बजार मागमा आधारित गुणस्तरीय बस्तु उत्पादन गर्न क्षमता विकास तथा उत्पादकत्व बृद्धि गर्न प्रोत्साहन गरिने छ ।
२५. यस पालिका भित्र संचालित उद्योग , व्यापार व्यवसायको विकास विस्तार गर्नको लागि आवश्यक पूर्वाधारको विकास , दर्ता नविकरणमा सरलीकृत , पारदर्शि कर प्रणालि र लगानी मैत्रि औद्योगिक वातावरणको व्यवस्थामिलाईनेछ ।
२६. घरेलु तथा साना उद्योग विकासका लागि आवश्यक प्रोत्साहन गर्दै स्थानीय उत्पादनको उपभोग र प्रवर्द्धनमा जोड दिइनेछ ।
२७. प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमसंग समन्वयन गरी बेरोजगार नागरिकहरूलाई कम्तिमा १०० दिने रोजगारी व्यवस्था गर्न सोहि अनुसारको योजना तथा कार्यक्रमको लागी बजेटको व्यवस्था गरिनेछ ।
२८. बेरोजगार युवाहरूलाई बजार माग बमोजिम आवश्यक सीप विकासको लागि क्षमता विकास तालिमको व्यवस्था मिलाईनेछ ।
२९. पालिका क्षेत्रभित्र संचालित उद्योगहरूलाई सामाजिक उत्तरदायित्व अन्तर्गत आफ्नो नाफाको निश्चत प्रतिशत यस क्षेत्रको सामाजिक कार्यमा खर्च गर्ने प्रवन्ध मिलाईनेछ ।
३०. दर्ता भई संचालित औद्योगिक तथा व्यवसायिक फर्महरूले प्रत्येक वर्ष पालिकाले तोकेको राजश्व बुझाई नविकरण गर्नु पर्ने व्यवस्थालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
३१. उपभोक्ताको हितलाई ध्यानमा राखी बजार क्षेत्रमा नियमित बजार अनुगमन गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।

शिक्षा

३२. शिक्षकलाई प्रशासनिक रूपमा प्रधानाध्यापक प्रति र सिकाई उपलब्धिका लागि विद्यार्थी तथा अभिभावक प्रति जवाफदेही बनाउने र प्रधानाध्यापकलाई सिकाई र विद्यालय व्यवस्थापनका लागि विद्यार्थी अभिभावक र गाउँपालिका प्रति जवाफदेहि बनाइनेछ ।
३३. हरेक कक्षाकोठामा शिक्षण सिकाई क्रियाकलापलाई आधुनिक प्रविधिमैत्री बनाई समय सान्दर्भिक पठनपाठनको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
३४. विद्यालय बाहिर रहेका र बिचमै विद्यालय छोड्ने अवस्थाका बालबालिकाहरूलाई विद्यालय शिक्षा पुरा गर्न प्रोत्साहनका लागी शैक्षिक सामग्री, विद्यालय पोसाक लगायतका विशेष प्याकेज संचालन गरिनेछ ।
३५. परीक्षा र मुल्याङ्कन लेखा जोखा गर्ने नतिजा विश्लेषण गर्ने र नतिजाका आधारमा शिक्षण सिकाई सुधार योजना तयार गरी कार्यन्वयनमा ल्याउने कार्यलाई व्यवस्थित गरिनेछ ।
३६. विद्यालयको भौतिक पूर्वाधार निर्माण गर्दा बालमैत्री तथा अपाङ्गतामैत्री संरचना निर्माण गरिनेछ ।
३७. विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तर बृद्धिका लागि शिक्षकहरूको तालिम, विद्यालयको भौतिक संरचना, खानेपानी, सरसफाई, अभिभावक शिक्षा लगायत कार्यक्रमहरूलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
३८. विद्यालयमा शिक्षक विद्यार्थी अनुपातमा विषयगत दरबन्दी मिलान एवं शिक्षक सरुवालाई व्यवस्थापन गरिनेछ ।
३९. विद्यार्थीलाई आय आर्जनसँग जोड्नका लागि कामको संसार चिनाउने कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
४०. शिक्षक, विद्यालय कर्मचारी, विद्यार्थी र विद्यालय व्यवस्थापन समितिका पदाधिकारीहरूलाई शैक्षिक सुधारको लागि आवश्यक क्षमता वृद्धि लगायतका तालिम कार्यक्रमहरूलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
४१. शिक्षामा सबै बालबालिकाको पहुँच सुनिश्चित गर्न निशुल्क पाठ्यपुस्तक, छात्रवृत्ति दिवा खाजाका कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
४२. विद्यालयमा अभिभावकको सक्रियता बढाई शैक्षिक गुणस्तर कायम गर्न प्रत्येक विद्यालयमा अभिभावक जागरण कार्यक्रम प्रभावकारी रूपमा संचालन गरिनेछ ।
४३. विद्यालयहरूको शैक्षिक गुणस्तर सुधार गर्न, पठन पाठनलाई नियमित गर्न र शिक्षक विद्यालय कर्मचारी र बालविकासका स.का हरूलाई पठनपाठन प्रति जवाफदेही र जिम्मेवार बनाउन विद्यालयहरूमा निरन्तर सघन अनुगमन मुल्याङ्कन गरिनेछ ।
४४. अतिरिक्त क्रियाकलापको माध्यमबाट बालबालिकाहरूको सर्वाङ्गिण विकासमा जोड दिन विद्यालयमा प्रतिभा खोजी कार्यक्रम संचालन गरिनेछ र बाल क्लब, जुरेस र स्काउट संचालनलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
४५. शिक्षा स्वास्थ्य विच समन्वय गरी विद्यालयहरूमा विद्यार्थीहरूको नियमित स्वास्थ्य जाँच तथा उपचारमा निरन्तरता दिइनेछ ।

४६. अग्रेजी माध्यम वाट पठनपाठनका लागि बाल कक्षा देखि तीन कक्षा सम्म निःशुल्क पाठ्यपुस्तक वितरण गरिनेछ ।
४७. शिक्षण सिकाइलाई सहजता र प्रभावकारी बनाउन कक्षा तीन सम्मका बालबालिकाहरूका लागि निःशुल्क पेन्सिल र कपि वितरण गरिनेछ ।
४८. शिक्षण सिकाइलाई थप प्रभावकारी बनाउन शिक्षक तथा कर्मचारीहरूलाई व्याग र शिक्षण पाठ नोट उपलब्ध गराइनेछ ।
४९. आधारभुत तह कक्षा ६-८ को स्थानीय पाठ्यक्रम निर्माण गरि क्रमशःसबै विद्यालयहरूमा पठनपाठन गराइनेछ ।
५०. उत्कृष्ट सामुदायिक विद्यालय र उत्कृष्ट शिक्षकहरूलाई प्रोत्साहन/ पुरस्कारको व्यवस्था गरिनेछ ।

स्वास्थ्य

५१. यस गाउँपालिका भित्र संचालित स्वास्थ्य संस्थाबाट प्रदान गरिने आधार भुत सेवाको गुणस्तर सुनिश्चित गरिनेछ ।
५२. सबै स्वास्थ्य संस्थाबाट तोकिए बमोजिम निःशुल्क आधारभुत स्वास्थ्य सेवा सुनिश्चित गरिनेछ ।
५३. सामुदायिक सर्पदंश तथा प्राथमिक उपचार केन्द्र बाट प्रवाह हुदै आएको सेवालाई थप विस्तार गरिनेछ ।
५४. स्वास्थ्य संस्थाहरूमा आवश्यक औषधि तथा स्वास्थ्य सामग्रीहरू निरन्तर आपूर्तिको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
५५. सरुवा रोग, किटजन्य रोग, पशुपन्क्षी जन्य रोग तथा महामारी नियन्त्रण लगायत विपद व्यवस्थापन पुर्व तयारी तथा प्रतिकार्यको एकिकृत उपायहरू अवलम्बन गरिनेछ ।
५६. दिगो विकास लक्ष्य, २०३० का १७ वटा लक्ष्य मध्ये पोषणसँग सम्बन्धित लक्ष्यलाई प्रभावकारी बनाइ पुङ्कोपन, कम तौल, ख्याउटेपन र मोटोपनलाई न्यूनिकरण गरिनेछ ।
५७. क्षयरोगका बिरामीहरूलाई (DOTS) द्वारा उपचार गरी विशेष पोषण प्याकेज उपलब्ध गराइनेछ ।
५८. संस्थागत प्रसूती बढाउनका लागि बर्थिङ्ग सेन्टरमा सुत्केरी गराएबापत सम्बन्धित कर्मचारीलाई प्रोत्साहन भत्ता उपलब्ध गराइनेछ ।
५९. मातृ मृत्यु, नवजात शिशु मृत्यु, बाल मृत्यु घटाउन सुरक्षित मातृत्व बाल स्वास्थ्य खोप , परिवार नियोजन, पोषण किसोरावस्था लगायत प्रतिरोधात्मक प्रवर्द्धनात्मक र उपचारात्मक स्वास्थ्य सेवामा जनताको सहज पहुच पुर्याईनेछ ।
६०. प्राथमिक उपचार सम्बन्धि जनचेतनामुलक कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईएको छ ।

६१. गर्भवतीसंग गाउँपालिका कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिई यसको प्रभावकारिता बढाइनेछ । साथै सुत्केरी हुदाँ बर्थिङ सेन्टरसम्म आवत जावतका लागि निःशुल्क एम्बुलेन्सको प्रवन्धलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
६२. आधारभुत स्वास्थ्य सेवामा गरिव तथा विपन्न नागरिकको पहुँच सुनिश्चित गर्न दलित , आर्थिक रुपमा विपन्न नागरिकहरूलाई स्वास्थ्य विमा कार्यक्रममा आवद्ध हुन प्रोत्साहन गरिनेछ साथै आर्थिक रुपमा कमजोर वर्गलाई स्वास्थ्य विमामा दिदै आएको अनुदानलाई निरन्तरता दिईएको छ ।
६३. नेपाल रेडक्रस सोसाईटी संगको समन्वय र सहकार्यमा कटहरीका नागरिकहरूलाई दिदै आएको निःशुल्क रक्त संचार सेवालाई निरन्तरता दिईएकोछ ।
६४. बालबालिकाहरूको वृद्धि अनुगमनको कार्यलाई प्रभावकारी बनाईनेछ । बाल पोषण भत्ताको व्यवस्थालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
६५. सेवा प्रवाहमा खटिने स्वास्थ्यकर्मि महिला स्वायत्तसेविका आवश्यक सीप विकास तालिम कार्यक्रमहरूलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
६६. स्वास्थ्य संस्थाहरूको अनुगमन नियमन कार्यालयलाई निरन्तरता दिईएको छ ।
६७. सबै स्वास्थ्य संस्थाबाट तोकिएबमोजिमकानिःशुल्कआधारभुत स्वास्थ्य सेवाहरू सुनिश्चित गरिनेछ ।
६८. यस गाउँपालिका भित्र संचालित स्वास्थ्य संस्थाबाट प्रदान गरिने आधारभुत सेवाका गुणस्तर सुनिश्चित गरिनेछ ।
६९. सामुदायिक सर्पदंश तथा प्राथमिक उपचार केन्द्रबाट प्रवाह हुँदै आएको सेवालाई विस्तार गरिनेछ ।
७०. स्वास्थ्य संस्थाहरूमा आवश्यक औषधी तथा स्वास्थ्य सामग्रीहरूको निरन्तर आपूर्तिको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
७१. सरुवा रोग, किटजन्य रोग, पशुपन्छीजन्य रोग तथा महामारी नियन्त्रण लगायत विपद व्यवस्थापन पुर्व तयारी तथा प्रतिकार्यको एकिकृत उपायहरू अवलम्बन गरिनेछ ।
७२. आधारभुत स्वास्थ्य सेवामा गरिव तथा विपन्न नागरिक लाई स्वास्थ्यबीमा कार्यक्रममा आवद् हुन प्रोत्साहन गरिनेछ साथै आर्थिक रुपमा कमजोर वर्ग लाई दिदै आएको अनुदानलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
७३. नेपाल रेडक्रस सोसाईटी संगको समन्वय र सहकार्यमा कटहरीका नागरिकहरूलाई दिदै आएको निःशुल्क रक्तसंचार सेवाहरूलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
७४. संस्थागत प्रसूति बढाउनको लागि प्रसूतिकेन्द्रमा सुत्केरी गराए बापत सम्बन्धीत कर्मचारीहरूलाई प्रोत्साहन भत्ता उपलब्ध गराईनेछ ।
७५. सुनौलो १००० दिनको आमाहरूलाई विशेष पोषण प्याकेज ल्याईनेछ ।
७६. निःशुल्क बाल स्वास्थ्य र स्त्री तथा प्रसूतिविशेष सिविर संचालन गरिनेछ ।
७७. मलेरिया,डैंगी, फाईलेरिया तथा अन्य किटजन्य रोगको प्रकोपबाट बचाउन सम्पूर्ण गर्भवति महिलाहरूलाई सुपानेट (LLIN) झुल वितरण गरिनेछ ।

७८. गाउँपालिकाको कार्यालयमा पोषण कर्नर र स्तनपान कक्ष स्थापना गरिनेछ ।
७९. बालबालिकाको पुर्ण खोप तथा नियमित तौल अनुगमन गर्ने बालबालिकाको अभिभावकलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
८०. बालश्रम तथा बालविवाह न्यूनिकरण सम्बन्धी कार्यक्रम प्रभावकारी रूपका संचालन गरिनेछ ।
८१. गाउँपालिका भित्रका बासिन्दाहरूले प्रयोग गर्दै आएको पानीको गुणस्तर परीक्षण गरिनेछ ।
८२. क्षयरोगका विरामीहरूको डट्स विधीबाट उपचार गरी खकार पोजिटिभ फोक्सोको विरामीहरू लाई विशेष पोषण प्याकेजको व्यवस्था गरिनेछ ।
८३. कटहरी गाउँपालिकामा रहेका स्वास्थ्य सँस्थाहरूलाई पोषणमैत्री बनाउन कार्यक्रमहरू प्रभावकारी रूपमा संचालन गरिनेछ ।
८४. म.सा.स्वा.स्व.सेविकाद्वारा समुदायमा आधारित नसर्ने रोगहरूको खोजपड्ताल (CB-NCD) Community Based Non Communicable Disease Screening संचालन गरिनेछ ।
८५. स्वास्थ्य सँस्थाहरूको अनुगमन कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

खानेपानी तथा सरसफाई

८६. गाउँपालिका बासिहरूलाई स्वच्छ , सफा खानेपानी व्यवस्थापन र आपूर्तिको लागि आवश्यक योजना तथा बजेटको व्यवस्था गरिनेछ ।
८७. ट्युबेलबाट खानेपानी उपयोग गर्ने उपभोक्ताहरूको पानीको श्रोतमा आईर , आर्सेनिक लगायत रासायनिक पदार्थको परीक्षण गरी स्वच्छ पानीको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
८८. गाउँपालिका क्षेत्र भित्र रहेका विभिन्न ताल, पोखरी, सिमसार क्षेत्रहरूको संरक्षण गरिनेछ ।
८९. सार्वजनिक स्थल, चौक, मठ, मन्दिर, विद्यालयहरूमा निशुल्क पानिको प्रवन्ध मिलाइनेछ ।
९०. आमनागरिकमा स्वच्छ खानेपानी पुर्याउन खानेपानी योजनाहरूलाई उच्च प्राथमिकता दिइनेछ । संचालन हुन नसकेका र निर्माण कार्य अधुरा रहेका खानेपानी आयोजनाहरूको निर्माण कार्य सम्पन्न गरी संचालनमा ल्याउने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
९१. सार्वजनिक स्थलहरूमा सार्वजनिक सौचालयहरू निर्माण गरि संचालनमा ल्याइने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
९२. गाउँपालिकाका सम्पूर्ण वडाहरूमा पूर्ण सरसफाई अभियान संचालन गरि पूर्ण सरसफाई युक्त टोल वडा र क्रमसः पर्ण सरसफाई युक्त गाउँपालिका घोषणा गर्न आवश्यक कार्य गरिनेछ ।

९३. बजार व्यवस्थापन समिती , टोल विकास संस्थाहरु संग फोहोर मैला संकलन तथा व्यवस्थापन कार्यमा सहकार्यको निति लिईनेछ ।

९४. फोहोरमैला तथा ढल व्यवस्थापनका लागि ल्याण्डफिल्ड साईटको खोजी कार्यलाई तिव्रता दिई फोहोरमैला तथा ढल व्यवस्थापन कार्यलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।

युवा तथा खेलकुद

९५. खेलकुदको विकास गर्न विभिन्न खेलहरुका लागी आवश्यक खेलमैदान लगायतका खेल पूर्वाधार निर्माण तथा मर्मत सम्भार गरिनेछ ।

९६. युवा बेरोजगारी न्यूनिकरणका लागि सरकारी , गरैसरकारी, सहकारी तथा निजी क्षेत्रको समन्वय र सहकार्यमा सीप तथा उद्यमशील क्षमता विकासका कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।

९७. बैदेशिक रोजगारबाट फर्केर आएका युवाहरुले आर्जन गरेको ज्ञान , सीप, क्षमतालाई सदुपयोग गर्दै स्वरोजगार र उद्यमशीलता विकासका लागि आवश्यक कार्य गरिनेछ ।

९८. विद्यालयहरुमा खेलकुद विधाको विविधिकरण गरिनेछ ।

९९. समग्र खेलक्षेत्रको विकासका लागि पालिका स्तरीय खेलकुद विकास समिति गठन गरि कार्य संचालन गरिनेछ ।

१००. स्थानिय स्तरमा युवा जागरण, सशक्तिकरण र परिचालन गरिनेछ ।

लैङ्गिक समानता, सामाजिक समावेशिकरण र सामाजिक सुरक्षा

१०१. महिला बालबालिका दलित आदिवासी जनजाती उत्पीडीत विपन्न वर्ग अपाङ्ग तथा पछाडी परेका क्षेत्रका जनताको समानुपातिक सहभागिता तर्फ कार्यहरु गरिनेछ ।

१०२. लैङ्गिक विभेद अन्त्य गर्दै लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशिकरण सम्बन्धि निती तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिनेछ ।

१०३. स्थानीय स्तरमा महिलाको आर्थिक सामाजिक राजनीतिक सशक्तिकरण तथा क्षमता विकास सम्बन्धी विभिन्न कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।

१०४. लक्षित वर्ग र समुदायका व्यक्तिहरुलाई आवश्यकता अनुसार विभिन्न क्षमता विकास सम्बन्धि तालिम कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

१०५. कार्यस्थल तथा सार्वजनिक स्थलमा अपाङ्गता भएका व्यक्ति माथि हुने दुर्व्यवहारको अत्य गर्दै असल र सभ्य समाजनको निर्माणमा गरिनेछ ।

१०६. सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्यलाई सहज एवं सरल गरिदैं लगिनेछ । सामाजिक सुरक्षा भत्ता सिधै लाभग्राहिको बैंक खातामा पठाउने व्यवस्थालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
१०७. महिला माथि हुने सबै प्रकारका हिंसाको अन्त्य गर्न जनचेतनाको साठै आयमुलक सीपमुलक उत्पादनमुलक कार्यक्रमहरू संचालन गर्दै क्षमता र सीपको समेत विकास गर्दै लगिनेछ ।
१०८. विपन्न दलित, भूमिहीन तथा सामाजिक सुरक्षा आवश्यक पर्ने वर्गका नागरिकहरूको मृत्यु दाह संस्कार तथा उपचारका लागि आर्थिक सहायत तथा सामाग्री वितरण गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
१०९. बालश्रम र बाल शोषणलाई निरुत्साहित गरिनेछ ।
११०. सबै किसिमका शोषण, सामाजिक असमानता र विभेदको अन्त्य गर्दै असल र सभ्य शान्त समाजको निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

संस्कृति प्रवर्द्धन

१११. विभिन्न जाती र समुदायका परम्परागत धार्मिक तथा सास्कृतिक कला कौशलहरूको अध्ययन गरि तिनीहरूको संरक्षण संवर्द्धन तथा अभिलेखिकरण गरिनेछ ।
११२. पालिका भित्रका विभिन्न समुदायको संस्थानीय सास्कृतिक इतिहास , जाती एवं समुदायको बारेमा अध्ययन अनुसन्धान गरि उनिहरूको लोक संस्कृतिको संरक्षण गरिनेछ ।
११३. सबै जाती समुदायको धार्मिक सास्कृतिको संरक्षण गरिनेछ ।

पूर्वाधार विकास

११४. जनसहभागिताको माध्यबाट स्थानीय पुर्वाधारको विकासमा स्थानीय श्रोत साधन र सीपको परिचालन गर्ने नीति अबलम्बन गरिनेछ ।
११५. स्थानीय पुर्वाधारको दिगो र भरपर्दो बनाउन श्रम मुक्त वातावरण मैत्री सहभागितात्मक कार्यशैली अपनाईनेछ ।
११६. गुणस्तरीय पुर्वाधार निर्माण गरी त्यसको दिगोपनलाई ध्यान दिनेछ ।
११७. प्रत्येक वडाहरूमा पालिका र वडाको १०० प्रतिशत लागत साझेदारीमा वडाबाट छनौट भई आएको योजनाहरू मध्ये प्रत्येक वडामा कमिमा १ एउटा सडक RCC ढलान परियोजनाको रूपमा निर्माण गरिनेछ ।
११८. ठुला मझौला साना तथा गाउँपालिका स्तरीय विकासका पूर्वाधारहरूका लागि केन्द्रिय स्तरको बजेटमा र प्रदेश स्तरको बजेटमा पारी भौतिक पुर्वाधार विकास र निर्माण कार्यमा समन्वय र सहकार्य गरिनेछ ।

११९. गाउँपालिका क्षेत्र भएर बग्ने जुडी, सिंघिया, लोहोन्द्रा लगायतका खोलाबाट हने नदि कटन तथा बाढि नियन्त्रणका लागि संघीय तथा प्रदेश सरकार संग समन्वय सहकार्य र साझेदारीमा गरि नदि कटन र बाढी नियन्त्रण कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
१२०. संघीय सरकार संगको लागत साझेदारीमा लोहोन्द्र खोला कटन तथा बाढी नियन्त्रणको लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरि आ.ब २०८२/०८३ बाट कार्य संचालन गरिनेछ ।
१२१. गाउँपालिकाको विभिन्न सडकहरु मध्ये आवश्यकता अनुसार स्तरोन्नती , नाला निर्माण, उच्च स्तरको ग्रावेल तथा कालोपत्रे गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
१२२. उपभोक्ता समितिबाट संचालन हुने योजना तथा कार्यक्रमहरु व्यवस्थित रूपमा संचालन गर्नका लागि प्रत्येक योजना तथा कार्यक्रम संचालन गर्न गठित उपभोक्ता समितिलाई सम्बन्धित बडामा नै दर्ता गराएर मात्र सम्झौता प्रकृया अगाडी बढाइनेछ ।
१२३. स्विकृत योजना मध्ये १५ लाख सम्म बजेट विनियोजन भएका योजना तथा कार्यक्रमहरु मात्र उपभोक्ता समिति मार्फत संचालन हुने साथै लागत अनुमानको १५ प्रतिसत रकम लागत सहभागिता बापत उपभोक्ता समितिले व्यहोर्नु पर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिईएकोछ ।
१२४. समयमै कार्य संचालन तथा सम्पन्न गर्नको लागि स्विकृत वार्षिक योजना बमोजिम उपभोक्ता समितिबाट संचालन हुने योजनाहरुको उपभोक्ता समिति गठन गरि योजना सम्झौता गर्ने समयावधि मिति २०८२ चैत्र मसान्तसम्म निर्धारण गरिएकोछ ।
१२५. ठेक्का सम्झौता भई संचालन भएका योजनाहरुको हकमा सार्वजनिक खरिद ऐन तथा नियमावली बमोजिम सम्झौताको म्याद थप गर्दा सम्झौता रकमको ०.०५ प्रतिसत जरिवाना लिएर म्याद थप गर्ने व्यवस्था भए बमोजिम उपभोक्ता समिति मार्फत संचालन भएका योजनाहरुको म्याद थप गर्दा समेत ठेक्काको म्याद थप गर्दा लाग्ने जरिवाना लिएर मात्र म्याद थप गर्ने व्यवस्थालाई निरन्तरता दिइएकोछ ।
१२६. ५ लाख वा सो भन्दा बढी लागत अनुमान भएका उपभोक्ता समिति मार्फत संचालन गरिने योजनाहरुको हकमा भुक्तानी गर्दा भुक्तानी भएको रकमको ५ प्रति शत रकम धरौटी बापत राखी त्रुटी सच्याउने समय १३ महिना पछी प्राविधिक प्रतिवेदनका आधारमा धरौटी बापतको रकम भुक्तानी दिने व्यवस्थालाई निरन्तरता दिइएको छ ।
१२७. विकास निर्माण कार्यलाई व्यवस्थित तथ गुणस्तरियता कायम गर्न र समयमै योजना कार्यक्रम सम्पन्न गर्नको लागि प्रभावकारी अनुगमन मुल्याकन कार्यलाई निरन्तरता दिईएकोछ ।

घरनक्सा सम्बन्धि

१२८. गाउँपालिका क्षेत्र भित्र निर्माण हुने सबै प्रकारका निजी , सार्वजनिक तथ सरकारी भवनहरु गाउँपालिकाबाट इजाजत प्राप्त गरी निर्माण हुने व्यवस्थालाई कडाईका साथ लागु गरिनेछ ।

१२९. गाउँपालिका घोषणा हुनु पूर्व साविकमा निर्माण भएका घरहरूलाई भवन निर्माण इजाजत तथा नक्स अभिलेखिकरणको कार्यलाई नियमानुसार निरन्तरता दिइनेछ ।
१३०. वस्ती विकास, शहरी योजना तथा भवन निर्माण मापदण्ड र राष्ट्रिय भवन संहिता लगायतको कानूनको पालनामा कडाई गरिनेछ ।
१३१. पालिका क्षेत्र भित्र निर्माण हुने सरकारी तथा सामुदायिक भवनहरू अपाङ्गमैत्री , बालबालिकामैत्री तथा ज्ठ नागरिक मैत्री बनाइनेछ ।
१३२. नागरिकको सुरक्षित आवासको अधिकारलाई सम्बोधन गर्नको लागि संघीय तथा प्रदेश सरकार संग आवश्यक समन्वय र सहकार्य गरिनेछ ।
१३३. पालिकामा भुउपयोग योजना कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
१३४. भुमिहिन, दलित, भुमिहिन सुकुम्बासी र अव्यवस्थित वसोवासीको लागि भुमि समस्या समाधान आयोग सँग समन्वय तथा सहकार्य गरी समस्या समाधानका लागि लगत संकलन, प्रमाणिकरण, जग्गा नापी आदि कार्य गरिनेछ ।

राजश्व

१३५. करका दरहरूलाई समय सापेक्ष परिमार्जन गर्दै लगिनेछ ।
१३६. करको दायरामा नआएका क्षेत्रहरूलाई करको दायरमा ल्याइनेछ ।
१३७. सबै किसीमका व्यापार व्यवसायको संचालन दर्ता, नविकरण, क्षजाजत र अनुमती दिने कार्यलाई छिटो छरितो, सरल, पारदर्शि र करदातामैत्री बनाइनेछ ।
१३८. गाँउपालिकाको आन्तरिक श्रोत वृद्धिका लागि राजश्वका दायरालाई फराकिलो बनाइनेछ ।
१३९. करदाता शिक्षा कार्यक्रम ,घम्टि कर संकलन ,आन्तरिक आय व्यवस्थापन लगायतको कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
१४०. संघीय सरकार र प्रदेश सरकारसँगको समन्वय र सहकार्यमा बालुघाट पर्यटकीय क्षेत्रको निर्माण तथा स्तरउन्नती गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइएको साथै आगामी दुई वर्ष भित्र बालुघाट पर्यटकीय क्षेत्रको स्तरउन्नति कार्य सम्पन्न गरिने लक्ष्य लिइएको ।
१४१. आन्तरिक राजश्व वृद्धि तथा वित्तिय सुशासन कायम गर्न जोड गरिएको साथै बाँकी रहेको बेरुजु फछ्छौट गर्ने कार्यलाई उच्च प्राथमिकतामा राखिनेछ ।

सूचनाप्रविधि तथा संचार

१४२. गाउँपालिकामा संचालित विकास निर्माण लगायतका कार्यक्रम तथा गतिविधिहरूको आफ्नै वेबसाईट तथा संचारका विभिन्न माध्यमद्वारा प्रसारण गरिने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
१४३. गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय, वडा कार्यालय, स्वास्थ्य संस्थाहरूमा एकद्वार प्रणाली मार्फत इन्टरनेट सेवा प्रयोग गरिनेछ ।
१४४. नागरिकहरूलाई आवश्यक पालिकाका विभिन्न सुचना जानकारीहरू तथा गतिविधिहरू उपलब्ध एवं जानकारी दिनको लागि सामाजिक संजालको अधिकतम प्रयोग गरिने र भिडीयो,डकुमन्ट्रीहरू निर्माण गरि प्रसारण गरिनेछ ।
१४५. नागरिकहरूको सुनासो सम्बोधनका लागि उपयुक्त प्रणालिको अध्ययन तथा विकास गरि संचालनमा ल्याईनेछ ।
१४६. डिजिटल नेपालको अवधारणाको नितीलाई आत्मसात गरी विद्युतीय शासन प्रणालिको विकास गर्दै लगिनेछ ।
१४७. नागरिकहरूको सुचनाको हकको सम्मन गर्दै सार्वजनिक सुनुवाई , सामाजिक परीक्षण,विभिन्न संचार माध्यमहरू संगको साक्षात्कार कार्यक्रमहरूलाई निरन्तरता दिदै गाउँपालिकालाई सुचनामैत्री गाउँपालिकाको रूपमा विकास गरिनेछ ।

तथ्याङ्क संकलन तथा व्यवस्थापन

१४८. अभिलेख व्यवस्थापनका लागि नीति , कानुन, मावदण्ड तथा योजना बनाई त्यसलाई कार्यन्वयन र नियमन गरिनेछ ।
१४९. गाउँपालिका क्षेत्र भित्र रहेको जनसंख्या भाषा संस्कृती प्राकृतिक श्रोत भौतिक पुर्वारधार सम्पती रोजगार संचार लगायतका आवश्यक तथ्याङ्कहरू संकलन तथा अभिलेखिकृत गरिनेछ ।
१५०. व्यक्तिगत घटना दर्ता तथा अन्य आवश्यक विवरणहरू संकलन तथा अभिलेखिकरण कार्यलाई निरन्तरता दिईएकोछ ।

वातावरण सम्बन्धि

१५१. गाउँपालिका क्षेत्रभित्र उत्पादन हुने फोहोरमैला व्यवस्थापनलाई प्राथमिकता दिई व्यवस्थापन गरिनेछ ।
१५२. फोहोर मैला व्यवस्थापनको लागि घर नक्सा पास गर्दा अनिवार्य शौचालय र सेप्टी ट्याकको निर्माण गर्नु पर्ने व्यवस्था लागु गरिनेछ ।
१५३. प्राकृतिक श्रोत साधनहरूको चोरि निकासीलाई नियन्त्रण गरि संरक्षण र व्यवस्थापन गरिनेछ ।

१५४. फोहोर मैला नियन्त्रण तथा व्यवस्थापनको लागि नियमित अनुगमन जनचेतना मुलक कार्यक्रमहरूलाई निरन्तरता दिईएकोछ ।
१५५. पुर्वाधार आयोजनाहरूको कार्यान्वयन गर्दा त्यस्ता आयोजनाहरूले वातावरणमा पार्ने असर न्युनिकरणको लागि आवश्यकता अनुसार प्राथमिक वातावरणीय परीक्षण तथा वातावरणीय प्रभाव मुल्याङ्कन गरिनेछ ।
१५६. ढुंगा गिट्टी बालुवा जस्ता नदिजन्य पदार्थ र अन्य प्राकृतिक श्रोतहरूको अनाधिकृत एवं अवैज्ञानिक दोहनलाई नियन्त्रण गरिनेछ ।
१५७. विपदको पहिचान र त्यसको क्षतिको न्युनिकरण गर्नको लागि क्षेत्रगत रणनीति अवलम्बन गरी कार्यान्वयनमा ल्याईनेछ ।
१५८. प्रकोपको नियन्त्रणका लागि उपयुक्त ठाउँमा बाध , तटबन्ध पुल तथा पानि निकासको उचित व्यवस्थापनको लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
१५९. विपद उद्धारको लागि पालिका तथा वडा स्तरीय प्रतिनिधी कर्मचारी सामुदायिक संघ संस्था स्वयंसेवीहरूको परिचालन गरिनेछ ।
१६०. स्वास्थ्य संस्थाहरूमा आपतकालिन स्वास्थ्य सेवाको लागि औषधि उपचारको व्यवस्था मिलाईनेछ ।
१६१. विपद व्यवस्थापनको लागि तत्काल उद्धार राहात र पुर्नस्थापनाको लागि आवश्यक स्रोत साधनको व्यवस्थापन मिलाईनेछ ।
१६२. पालिका क्षेत्रहुदै बग्ने सिर्घिया खोला, लोहोन्द्रा खोला बाढि नियन्त्रणको लागि संघ प्रदेश सरकार संग समन्वय गरि ग्याविन बाल तथा तारजालि कार्यको लागि बजेटको बिनियोजन गरिनेछ ।
१६३. विपद जोखिम न्युनिकरण , व्यवस्थापन, विपद पुर्व तयारी विपद प्रतिकार्य र पुनस्थापनको कार्यलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउनको लागि आवश्यक तालिम सुचना जानकारीहरु समुदायस्तरसम्म अभिवृद्धि गरिनेछ ।
१६४. बाढी, पहिरो, चट्याङ, हावाहुरी, आगलागी, खडेरी, अतिवृष्टि, अनावृष्टि र भूकम्प जस्ता कारणहरूको आंकलन गर्ने र यिनीहरूबाट हुने नकारात्मक प्रभावलाई न्युनिकरण गर्न विपद व्यवस्थापनमा संघ र प्रदेश सरकारको समन्वयमा स्थानीय जनतासँग सहकार्य गरी आवश्यक वडा तथा गाउँपालिकास्तरको विपद व्यवस्थापन तथा प्रतिकार्य योजना तयार भईसकेकोले सोको प्रभावकारी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
१६५. विपद प्रतिरोध योजना तयार गरि लागु गरिनेछ ।

शान्ति सुरक्षा

१६६. गाउँपालिका भित्र शान्ति सुरक्षा कायम गर्नको लागि सुरक्षा निकायहरु संग समन्वय गरि आवश्यक स्थानमा सिसि क्यामेरा जडा कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
१६७. सवारी दुर्घटना न्युनिकरणको लागि नगर प्रहरीको प्रभावकारी परिचालनको व्यवस्था मिलाईनेछ ।

१६८. विभिन्न चाडपर्व मेला महोत्सव प्रदर्शनी आदिको व्यवस्थापनमा सुरक्षा निकायहरूसंग समन्वय गरिनेछ ।

मानव अधिकार, न्याय, सुशासन र आर्थिक विकास

१६९. सम्मानित सर्वोच्च अदालतबाट जारी ILO-169 महासन्धि नं १६९ र UNDRIP-2007 कार्यान्वयन बारे निर्देशनात्मक आदेश कार्यान्वयनका लागि कानून, नीति कार्ययोजना तथा निर्देशिका यसै वर्ष पारित गरि लागु गरिनेछ । यसका लागि आवश्यक बजेट गाउँ सभाबाट विनियोजित गरिने छ ।

१७०. यस पालिकामा रहेका आदिवासीहरूको साँस्कृतिक भुमि, भुभागहरू, ग्रामथान, मझीथान, श्मसान लगायतका सामुदायिक भुमिहरूको पहिचान र सुचिकरण गरि ४ किल्ला सहितको प्रमाणपत्र विकासका लागि आवश्यक ऐन नीति, कार्ययोजना तर्जुमा गरिने छ । यस कार्यक्रमका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिनेछ ।

१७१. यस गाउँपालिका क्षेत्र भित्र रहेका मौलिक चाँड, पर्व, जात्रा, संस्कार, संस्कृति, प्रथा र परम्परा संरक्षण सम्बर्धन उत्थान र विकासको कार्यक्रम मा बजेट राखिनेछ । आदिवासीहरूको सामुहिक तथा व्याक्तिगत जग्गाहरूको अभिलेख राखी स्वामित्व भोग र व्यवस्थापनको अधिकार परम्परागत रूपमा थगास्थितिमा हस्तान्तरण गरिनेछ ।

१७२. आदिवासीहरूको परम्परागत बसोवास क्षेत्र र आदिवासीहरूलाई प्रभावित पार्ने, सरोकार रहने कुनै पनि योजना परियोजना तथा निर्णयहरूमा स्वतन्त्र अग्रिम जानकारी सहितको मञ्जुरी लिइने छ सोको लागि यही आर्थिक वर्षमा सम्बन्धित आदिवासीहरूको अर्थपूर्ण सहभागितामा आवश्यक ऐन, नियम, नीति, कार्ययोजना वा प्रोटोकल जारी गरिनेछ ।

१७३. नागरिकताबाट वञ्चित भएका आदिवासी समुदायको उमेर पुगेका व्याक्तिहरूको प्रचलित कानून अनुरूप नागरिकता प्रमाणपत्र प्राप्त गर्न यसै वर्षबाट गाउँपालिकाबाट कानून बमोजिम पहल गरिनेछ ।

१७४. भुमिहिन आदिवासी जनजाती तथा भोगचलन गर्दै आएका तर आफ्नो स्वामित्व नभएका अव्यवस्थित बसोवासी गरेका आदिवासी जनजातिहरूको भुमि समस्या समाधान आयोग सँग प्रभावकारी समन्वय र सरहाय गरि भुमि माथिको अपनत्व र अधिकार स्थापित गरिनेछ ।

१७५. दलितहरूको अधिकार सम्बन्धी महासन्धी CERD-1969 कार्यान्वयनको लागि बजेट विनियोजन गरिनेछ ।

१७६. महिलाहरूको अधिकार सम्बन्धी महासन्धी CEDAW-1979 साथै आदिवासी महिलाहरूको अधिकार CR-39 कार्यान्वयनको लागि बजेट विनियोजन गरिनेछ ।

१७७. बालबालिकाको अधिकार सम्बन्धी महासन्धी CRC र अपाङ्गता भएका व्याक्तिहरूको अधिकार सम्बन्धी महासन्धी CRPD कार्यान्वयनको लागि बजेट विनियोजन गर्ने ।

१७८. सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा विद्युतीय प्रविधिको अवलम्बनलाई प्रभावकारी बनाई द्रुत सेवा र प्रभावकारी अभिलेख व्यवस्थापन गरिनेछ ।
१७९. भ्रष्टाचारजन्य क्रियाकलाप प्रति शुन्य सहनशिलताको अवधारणा मार्फत सुशासनको प्रत्याभुती प्रदान गरिनेछ ।
१८०. प्रभावकारी सेवा प्रवाहको लागि नविनतम आयामहरूको प्रयोगमा जोड दिइनेछ ।
१८१. बालविकास सहयोगि कर्मचारी, विद्यालय कर्मचारी लगायत पालिका तथा वडा कार्यालयमा कार्यरत कर्मचारीहरूको क्षमता विकासको लागि आवश्यक तालिम कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
१८२. पदाधिकारी कर्मचारीहरूको सीप तथा क्षमता अभिवृद्धिको लागि आवश्यक तालिम गोष्ठी तथा अध्ययन अवलोकन भ्रमण कार्यक्रमलाई परिणामुखि बनाउदै निरन्तरता दिइनेछ ।
१८३. सबै शाखा र पदका कर्मचारीहरूको स्पष्ट कार्य विवरणको आधारमा कार्यसम्पादन सुचक निर्धारण गरि कर्मचारीको कार्य क्षमताको मुल्यांकन गरि कर्मचारी पुरस्कारको व्यवस्था गरिनेछ ।
१८४. कर्मचारीहरूलाई दिदै आएको प्रोत्साहन भत्तालाई निरन्तरतन दिइनेछ ।
१८५. सेवा करारमा कार्यरत कर्मचारीहरूलाई सामाजिक सुरक्षा कोषमा आवद्ध गराइनेछ ।
१८६. आर्थिक अनुशासन काम गरी बेरुजु फछ्यौट तथा नियन्त्रणका लागि सुधारात्मक उत्प्रेरणात्मक नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
१८७. कानूनको शासन, पारदर्शिता, जफादेहिता, उत्तर दायित्व जस्ता सुशासनका आधार स्तम्भमा आधारित सेवाप्रवाह गरिनेछ ।
१८८. स्थानीय तहको शासन र प्रशासनिक संयन्त्रलाई समावेशी , सेवामुखी, स्तरीय, विधिसम्मत र जनमुखी बनाउने लक्ष्य लिएको छ । सरकारी सेवा प्रदायक निकायमा दक्षता , जवाफदेहिता, पारदर्शिता, प्रभावकारिता र भ्रष्टाचारमुक्त शासन सुनिश्चित गर्ने नीति लिइएको तथा जनताको गुनासो सुनुवाई संयन्त्रको निर्माण गरी कार्यान्वयन गरिएको । (नीति तथा कार्यक्रममा राखे)
१८९. करका दरहरूलाई पुनरावलोकन गरी करका दायरा विस्तार गरिएको । “समयमै कर तिर्नै सम्बृद्ध कटहरी निर्माणमा सहयोग गरौं” भन्ने नारालाई राजश्व परिचालनको नारा बनाईएको । जनताले तिरेको करलाई जनताको अधिकतम हितको लागि उपयोग गरिएको ।
१९०. न्यायिक समितिका पदाधिकारीहरूलाई प्रभावकारी बनाउन विभिन्न तालिम तथा अनुशिक्षणको व्यवस्था गरिनेछ ।
१९१. न्यायिक इजलास संचालनमा ल्याई न्यायिक निरुपण तथा बहस पैरवीमा सरल सहजता कायम गरिनेछ ।
१९२. वडा स्तरीय मेलमिलाप समितिलाई सक्रिय बनाई न्यायिक सम्पादन तथा विवादको सिघ्र र सरल समाधानको व्यवस्था मिलाईनेछ ।

कटहरी गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को यस नीति तथा कार्यक्रम तयारी गर्न सहयोग गर्नु हुने तथा सुझाव सल्लाहा प्रदान गर्नुहुने कटहरीबासि नागरिक समाज , बुद्धिजीवि, राजनैतिक दलका प्रमुख तथा प्रतिनिधि, विभिन्न संघ संस्थाका प्रमुख तथा प्रतिनिधि लगायत गाउँपालिकामा कार्यरत सम्पूर्ण कर्मचारीहरुमा हार्दिक आभार , सम्मान व्यक्त गर्दै समृद्ध कटहरी गाउँपालिका बनाउने अभियान एवं यस नीति कार्यक्रमको कार्यान्वयनमा यहाँहरुको सहयोगको अपेक्षा गर्दछु ।

देवराज चौधरी

अध्यक्ष

२०८२/०३/०५